

Branislav NUŠIĆ

NA IZLOŽBI SUDELUJU PRILOZIMA

MUZEJ POZORIŠNE UMETNOSTI SRS

MUZEJ GRADA BEOGRADA

ARHIV I MUZEJ HRVATSKOG NARODNOG KAZALIŠTA U ZAGREBU

GLEDALISKI MUZEJ U LJUBLJANI

VOJVODANSKI MUZEJ U NOVOM SADU

NARODNO POZORIŠTE U BEOGRADU

HRVATSKO NARODNO KAZALIŠTE U ZAGREBU

SRPSKO NARODNO POZORIŠTE U NOVOM SADU

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠĆE U LJUBLJANI

NARODEN TEATAR U SKOPLJU

NARODNO POZORIŠTE U SARAJEVU

JUGOSLOVENSKO DRAMSKO POZORIŠTE U BEOGRADU

SAVREMENO POZORIŠTE U BEOGRADU

KAZALIŠTE KOMEDIJA U ZAGREBU

MESTNO GLEDALIŠĆE LJUBLJANSKO

NARODNO POZORIŠTE U VRŠCU, ZAJEČARU, ZENICI, ZRENJANINU,
KRAGUJEVCU, MOSTARU, NIŠU, PRISTINI, SOMBORU, SUBOTICI,
TITOVOM UŽICU I TUZLI

NARODNA KAZALIŠTA U VARAŽDINU, DUBROVNIKU, ZADRU,
OSIJEKU, RIJECI I SPLITU

NARODNA GLEDALIŠĆA U MARIBORU, TRSTU I CELJU

NARODNI MUZEUM V PRAZE

БИШН ИНСТИТУТ ЗА ТЕАТРАЛНО ИЗКУСТВО „КРЪСТВО САРА-
ФОВ“, КАБИНЕТ ПО ИСТОРИЈА НА ТЕАТЪРА, СОФИЈА

POLJSKA AKADEMIA NAUK, INSTITUT SZTUKI, VARSAWA

ТЕАТРАЛЬНИИ МУЗЕИ ИМЕНИ А. А. БАХРУШИНА, МОСКВА

SZINHAZTUDOMANYI INTÉZET BUDAPEST

HENSCHELVERLAG, BERLIN.

MUZEJ POZORIŠNE UMETNOSTI SRS

BRANISLAV NUŠIĆ

IZLOŽBA POVODOM STOGODIŠNJICE ROĐENJA

AUTOR IZLOŽBE

SINIŠA JANIĆ

kustos Muzeja pozorišne umetnosti SRS

NUŠIĆ U DEVETNAESTOJ GODINI, KADA JE NAPISAO PRVU KOMEDIJU
•NARODNI POSLANIK•

IZLOZBA POSVEĆENA ŽIVOTU I DELU BRANISLAVA NUŠIĆA

jedna je od manifestacija koje obeležavaju stogodišnjicu rođenja velikog dramatičara i osam decenija njegovog aktivnog i plodnog prisustva u društvu i pozorištu jugoslovenskih naroda.

Kao osnivač i urednik novina i časopisa, pokretač i predsednik brojnih umetničkih i dobrotvornih udruženja, nacionalni i javni radnik, pesnik, pripovedač, humorista, romansijer i akademik, glumac-amater, reditelj, dramaturg, pozorišni organizator i upravnik, pisac oko pedeset komedija, istorijskih komada i društvenih drama, — Nušić ostavlja izuzetno bogat i raznovrstan opus, teško merljiv obimom i nejednak po vrednosti. Izložba prikazuje onaj deo njegovog stvaralaštva kojim je stekao ugled u istoriji književnosti i pozorišta, i osigurao egzistenciju pred publikom od naših dana.

Brojna dokumentacija iz muzeja, arhiva i pozorišta u zemlji i na strani ilustruje Nušićev život i pozorišno delo — od prvih komedija »Narodni poslanik«, »Sumnjivo lice« i »Protekcija«, do nedovršene »Vlasti« — sa akcentom na društvenim, političkim i umetničkim zbivanjima koja su uticala na njegovu književnu orijentaciju. Uporedo su prikazana izvođenja njegovih komada na jugoslovenskim i stranim pozornicama u toku proteklih decenija.

Premijerom »Protekcije« 30. marta 1889. na sceni Narodnog pozorišta u Beogradu, a sledeće godine i u Novom Sadu, Nušić prvi put stupa pred publiku čiji se krug brzo širi do Zagreba 1901, zatim Ljubljanu 1905 i preko svih drugih stalnih, putujućih i diletanskih pozornica, tako da on, već na početku stoleća stiže renome pisca jugoslovenskog značaja

Kao gost naših pozorišnih kuća, i upravnik beogradskog Narodnog pozorišta 1900—1902, novosadskog Srpskog narodnog pozorišta 1904—1905, osnivač prvod teatra u Skoplju 1913—1919, i upravnik Narodnog pozorišta u

Sarajevu 1925—1928, Nušić insistira na razmeni repertoara, iskustava, umetnika; na taj način, i svojom popularnošću, on povezuje jugoslovenske pozorišne centre od početka veka kroz više decenija.

Brojni dokumenti na izložbi svedoče da Nušić suvereno vlada repertoarima naših teataru i doprinosi njihovoj fizionomiji i nacionalnom scenskom izrazu. Svežinom duha, aktuelnošću satire i scenskim vrednostima ne prestaje da privlači pažnju publike, da oštri sluh prema slabostima u društvu i kod ljudi, i humorom da dopunjava praznine u domaćoj drami od naših dana.

Nušić je jedan od prvih jugoslovenskih dramatičara koji su dospeli na strane pozornice i preko koga je naša dramska književnost stekla evropski značaj. Uspeh njegovih komada u Čehoslovačkoj, Bugarskoj, Poljskoj, Sovjetskom Savezu, Mađarskoj, Austriji i u drugim zemljama demantuje mišljenje da vrednost Nušićevog teatra prevashodno leži u sočnom domaćem koloritu. U podlozi njegovog humora i satire naziru se slabosti društva i smešne strane ljudi koji govore raznim jezicima.

Posle mnogo godina, ukazaće se pred posetiocima izložbe, na fotografijama, stari majstori scene, u masci i kostimu iz Nušićevih komada, koji su pre više decenija stvarali uzore za njegove tipove, njima obeležavali datume u našoj glumi i zajedno sa autorom afirmisali realizam na sceni. Plejadu Nušićevih protagonista, među kojima počasno mesto pripada Peri Dobrinoviću, Savi Todoroviću, Persi Pavlović, Borivoju Raškoviću, Žanki Stokić, Milii Dimitrijević i drugima, — nastavljaju u najboljim tradicijama glumci srednje i mlade generacije koji ne prestaju da se inspirišu na Nušićevom neicrpnom vrelu do naših dana.

Jedan album Nušićevih fotografija u društvu glumaca, i njegova pisma, čestitke, preporuke i posvete njima upućene, dopunjavaju utisak o prisnim i toplim vezama autora i kreatora koji su sa njime delili uspehe i popularnost. Nušićevi lični predmeti, uspomene iz društva i porodičnog kruga i radovi domaćih i stranih likovnih umetnika dopunjavaju na izložbi njegov lik.

CRTEŽ UROŠA PREDIČA SA POSVETOM NUŠIČU O PROSLAVI 25 – GODIŠNJICE KNJIŽEVNOG RADA, 1905.

SADRŽAJ IZLOŽBE

- IZ ŽIVOTA I DELA BRANISLAVA NUŠIČA
 NUŠIĆ NA JUGOSLOVENSKOJ POZORNICI
 NUŠIĆ NA STRANOJ SCENI
 SCENOGRAFSKA OPREMA NUŠIČEVIH KOMADA
 PROTAGONISTI NUŠIČEVOG REPERTOARA
 NUŠIĆ I GLUMCI
 NUŠIĆ U PORODICI I DRUŠTVU
 NUŠIĆ U LIKOVNOJ UMETNOSTI
 MEMORIJALNI PREDMETI

MUZEJ POZORIŠNE UMETNOSTI SR SRBIJE

Crteži
ZULFIKARA DŽUMHURA

Oprema
DIDA DEMAJO

Štampa Grafička škola „Milić Rakić“, Beograd Solunska 21